

NĚMECKO-ČESKÝ OBRAZ DIVŮ VE ŠTYRSKU

Leopold Kretzenbacher

Ve filiálním kostele „Čtrnácte svatých Pomocníků“ na hřbitově v Angeru ve východním Štýrsku, který byl zvláště v 18. století velmi navštěvován také jako poutní místo, líčí velká olejomalba [315 × 220 cm] v bohatě scénickém simultánním vyobrazení pozdně středověkou legendu o zázraku na šibenici z Kadaně-Chebu. Mezi dvořany si český král prohlíží půdorys jedné již rozestavěné sakrální stavby k uctění Čtrnácti svatých Pomocníků, kterých se prý velmi důvěryplně dovolával jeden, kvůli urážce jeho Veličenstva na smrt oprátkou odsouzený. Ten byl vylosován při hře v kostky mezi pěti šlechtickými bratry z Kadaně. Prosba odsouzence byla Čtrnácti svatými Pomocníky vyslyšena. Odsouzenec přežil, na přímluvu Marie, svoji popravu. Na obraze jsou podrobně znázorněny hra v kostky, utrpení na šibenici, „intercessio Mariae et sanctorum“ a vedlejší zázrak nestvůrného porodu čtrnácti dětí ženy nevěřící v tento zázrak-legendy známé z archiválií a z lidového podání, utvrzené v písních a letácích k promulgatio miraculorum pro barokní poutníky. Tato studie zkoumá jednotlivé motivy zvláštních kultovních tradic z franckého kostela Čtrnácti Svatých, známých v celé Evropě, stejně tak jako se pokouší vystopovat přenesení tradic chebského obrazu divů kolem roku 1740 zřejmě kadaňskými přistěhovalci do východního Štýrska.